

Asia: VN/35657/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain muuttamiseksi (ilmanlaatudirektiivi)

Ilmanlaadun turvaaminen, seuranta, hallinta, tiedottaminen ja mittausten laadunvarmennus

Kommenttinne ilmanlaadun seurantaa, hallintaa, tietojen toimittamista, tietovarantoa, ympäristön tilan seurantaa, tiedottamista ja mittausten laadunvarmennusta koskeviin pykäliin ja niiden perusteluihin (142 a–142 d, 143, 144, 144 a, 144 b ja 209 §)

§ 142 a: Ilmatieteen laitos nostaa esiin, että § 142 a viidennen momentin mainintaa valtion talousarviossa osoitetusta määrärahasta ei ole lisätty koskemaan Ilmatieteen laitokselle määritettyä uutta tehtävää mallinnuksen vertailulaboratoriona toimimisesta ja mallinnussovellusten tarkkuuden edistämisestä, vaikka tehtävän vastaanottaminen on sidoksissa keskeneräiseen määrärahapäätökseen.

§ 142 a: Ilmatieteen laitos esittää termimuutosta koskien Ilmatieteen laitokselle esitettyä uutta tehtävää toimia mallintamisen vertailulaitoksena, ja uusi ehdotus on: "Ilmatieteen laitos toimii myös lain 25 §:n nojalla nimettynä ilmanlaadun mittausten vertailulaboratoriona ja mallintamisen vertailulaitoksena ja..." Tämä termimuutos vastaisi direktiivin (EU) 2024/2881 sanastoa, ja olisi käytännössä toimivampi erottamaan nämä kaksi tehtävää toisistaan. Se voisi myös osaltaan selkeyttää parhaillaan päivitettävän ilmanlaatuasetuksen terminologiaa.

§ 142 a-d, 209: Ks. myös myöhempi lausunto ehdotuksen vaikutuksista liittyen Ilmatieteen laitokselle määriteltävien uusien tehtävien keskeneräiseen rahoitustilanteeseen vuosille 2026–2030 sekä etenkin vuoden 2030 jälkeen.

Ilmanlaadun parantamista koskevat suunnitelmat

Kommenttinne ilmansuojelusuunnitelmaa koskeviin pykäliin ja niiden perusteluihin (145 ja 145 a–145 c §)

Ei lausuttavaa

Kommenttinne ilmansuojelun etenemissuunnitelmaa koskeviin pykäliin ja niiden perusteluihin (145 d – 145 e §)

Ei lausuttavaa

Kommenttinne lyhyen aikavälin toimintasuunnitelmaa koskeviin pykäliin ja niiden perusteluihin (146 §, ja 146 a)

Ei lausuttavaa

Kommenttinne suunnitelmien laatimisen määräaikoja, päivittämistä, laatimismenettelyä, tiedottamista ja tietojen toimittamista koskeviin pykäliin ja niiden perusteluihin (147 ja 147 a)

Ei lausuttavaa

Raja-arvojen saavuttamisen määräaikojen pidentäminen ja päästöosuuksia koskevat poikkeukset

Kommenttinne pykäliin ja niiden perusteluihin (147 b, 148 ja 148 a §)

§ 147 b: Ilmatieteen laitos kehottaa tarkistamaan, onko 147 b kolmannen momentin ensimmäinen lause ilmanlaatudirektiivin mukainen. Käsityksemme mukaan toinen määräajan pidennysmahdollisuus koskee vain tilannetta, että määräaikaa on pidennetty ensimmäisellä kerralla viisi vuotta, ja se ei ole mahdollinen 10 vuoden määräajan pidennyksen yhteydessä, kuten momentti antaa ymmärtää. Vaikka jälkimmäisessä lauseessa viitataan 18 artiklan vaatimukseen, voisi olla tärkeää, että tämä oleellinen asia on kirjattu lakiin suoraan väärinkäsitysten välttämiseksi.

Vireillepano-oikeus, muutoksenhaku ja valitusoikeus

Kommenttinne pykäliin ja niiden perusteluihin (186, 186 a, 190, 191, 194 a, 194 b ja 195 §)

Ei lausuttavaa

Valtioiden rajat ylittävät epäpuhtaudet ja yhteistyö

Kommenttinne pykälään ja sen perusteluihin (211 a §)

Ei lausuttavaa

Muut huomionne esityksestä

Kommenttinne ehdotuksen vaikutuksista (HE-luonnoksen luvut 4.2.1–4.2.3)

Ilmatieteen laitos kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa sekä mahdollisuudesta osallistua ympäristöministeriön ohjaamiin taustakeskusteluihin lainsäädäntövalmistelun aikana.

Tärkeimpänä huomiona Ilmatieteen laitos nostaa esiin, että sille kohdistuu uudistetussa ympäristönsuojelulaissa useita uusia tehtäviä, joille ei ole vielä varmistunut rahoitusta valtion budjettikehyksessä. Näitä uusia tehtäviä ovat erityisesti uusien supermittausasemien seurantavelvoitteet, uusi mallintamisen vertailulaitos ja sen vastuut, mittausten vertailulaboratorion

uudet tehtävät sekä raportoinnin ja viestinnän muutokset (§ 142a-d, 209, osin myös 147a, 148 ja 148a). Nämä Ilmatieteen laitokselle määritetyt tehtävät kuuluvat laitoksen asiantuntija-alueeseen ja nojaavat hyvin laitoksen nykyisiin lakisääteisiin tehtäviin, mutta olemme valmiita ottamaan ne vastaan vain, mikäli tehtäviin varmistuu riittävä ja oikea-aikainen rahoitus. On huomioitava, että määräraha on oltava jatkuvaluonteista myös vuoden 2030 jälkeen. Lisäksi tämä jatkuva rahoitus tulee määrääjain tarkistaa vastaamaan kuluttajahintaindeksin kehitystä.

Muut kommentitne esityksestä

Ei lausuttavaa

Hyvärinen Antti-Pekka
Ilmatieteen laitos